

“สื่อ-สาร-สุข” จัดหมายข่าวเพื่อการแบ่งปันเรื่องราวดีๆ ของ ศทก.สสส.

วัตถุประสงค์ : เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างภาคีเครือข่ายและภาคีหุ้นส่วนในแผนงานเครือข่ายเภสัชศาสตร์เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ (ศทก.สสส.)

ฉบับที่ 1 กันยายน-พฤศจิกายน 2550

คุยกันก่อน... กับ บรรณาธิการ

ขอต้อนรับสู่ “สื่อ-สาร-สุข” ฉบับแจ้งเกิดค่ะ “สื่อ-สาร-สุข” เป็นจดหมายข่าวที่ถือกำเนิดจากความตั้งใจของเราชาว ศทก.สสส. ในการที่จะมีสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างภาคีเครือข่ายและภาคีหุ้นส่วนในแผนงานเครือข่ายเภสัชศาสตร์เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ (ศทก.สสส.) โดยเราจะพบกันทุกๆ 4 เดือน ทั้งบนอินเทอร์เน็ตและในรูปแบบที่ทานพกพาไปอ่านตามที่ต่างๆ ได้

คอลัมน์ใน “สื่อ-สาร-สุข” มุ่งหวังให้มีความหลากหลาย เหมาะกับผู้อ่านทั้งที่เป็นวัยรุ่นและวัยทำงาน ซึ่งมีความสนใจในเรื่องการสร้างเสริมสุขภาพผ่านการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ ดั่งนั้นเพื่อให้เกิดประโยชน์และตรงใจผู้อ่านมากที่สุด ดิฉันขอเชิญทุกท่านส่งคำติชมหรือขอเสนอแนะมายัง hpn_newsletter@yahoo.com ดิฉันและกองบรรณาธิการยินดีน้อมรับคำแนะนำทั้งหมดมาปรับปรุง “สื่อ-สาร-สุข” ให้เป็นจดหมายข่าวที่สมบูรณ์แบบ ■

ยินดีที่ได้รู้จักผู้อ่านทุกท่านค่ะ ... บรรณาธิการ

จดหมายข่าว “สื่อ-สาร-สุข”

เจ้าของ : แผนงานเครือข่ายเภสัชศาสตร์เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2550 - 2553)

ที่อยู่ : แผนงานเครือข่ายเภสัชศาสตร์เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ (ศทก.สสส.)

คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ.พญาไท ปทุมวัน กทม. 10330

ติดต่อ : hpn_newsletter@yahoo.com

ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ.จิราพร ลิ้มปานานนท์

บรรณาธิการ : รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ.กัญญา เปลี่ยนนางช้าง

กองบรรณาธิการ : รองศาสตราจารย์ ดร.ภก.พุดผิงศรี สัตยวงศ์พิพย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภก.อนันต์ อุณหอรุณ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภก.ยงยุทธ เรือนหา : อาจารย์ ภก.อรรถการ นาคำ : นศภ.ทศพล เลิศวัฒน์ชัย : นางสาวนิภาพร อินสี :

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : นางสาวเมธีวรรณ ดำรงชีพ : นางสาวจิรารมณ อยู่สำแดงกิจ : นางสาวปาริฉัตร กำเนิดสุข

ออกแบบรูปเล่ม : นางวาทีณี ทรัพย์สุข

พิมพ์ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คุยกับคนสำคัญ

โดย รศ.ดร.ภญ.กัญญา เปลี่ยนบางช้าง

รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ.จิราพร ลิ้มปานานนท์

ประเดิมคอลัมน์ **คุยกับคนสำคัญ** ฉบับแรกกับบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดของแผนงานเครือข่ายเภสัชศาสตร์เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ (คภ.สสส.) รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ.จิราพร ลิ้มปานานนท์ หรืออาจารย์ ผู้จัดการแผนงานฯ กันคะ อาจกลัวได้ว่า หากไม่มีอาจารย์ พวกเราก็คงไม่ได้มารู้จักและมาทำงานร่วมกันมาถึงทุกวันนี้ ซึ่งนับเป็น ปีแรกของแผนงานฯ ระยะที่ 2 แล้วคะ

วันนี้เราลองมาคุยกับอาจารย์ เพื่อให้เข้าใจ คภ.สสส. ดีขึ้นกันดีกว่านะคะ

สื่อ-สาร-สุข : อาจารย์ช่วยเล่าที่มาของ คภ.สสส. หน่อยสิคะ

อาจารย์ : ผศ.ดร.ทพ.สุปรียา อุดลยานนท์ จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ซึ่งมองเห็นความสำคัญของการผลิตบุคลากรทางสาธารณสุข เช่น แพทย์ เภสัชกร ทันตแพทย์ และพยาบาล เป็นต้น ได้มาชวนอาจารย์ให้ทำแผนงานเพื่อให้การสร้างเสริมสุขภาพ และสุขภาพองค์กร เป็นแกนของการศึกษาเภสัชศาสตร์ อาจารย์ก็เลยชวนกลุ่มแกนจากคณะต่างๆ ที่สามารถมาประชุมกันได้ประมาณสิบกว่าคน มาช่วยกันทำแผนงาน และร่วมกันกำหนดวิธีการทำงานร่วมกัน โดยใช้เป้าหมายของ สสส. ที่ต้องการให้เริ่มพัฒนาฐานสร้างเสริมสุขภาพภายในคณะเภสัชศาสตร์ให้เข้มแข็ง สามารถเป็นแบบอย่างของสังคมได้ และเน้นการสร้างเครือข่าย พวกเราจึงมุ่งเป้าการทำงานในลักษณะเครือข่าย ไม่ใช่เป็นผู้จัดสรรทุนตามที่ใครจะยื่นโครงการเข้ามา ซึ่งแตกต่างจากเครือข่ายแพทย์ที่ดำเนินงานก่อนเราปีกว่าแล้ว จากแนวคิดของการสร้างเครือข่าย เราจึงทำงานในลักษณะเกี่ยวพันและปฏิสัมพันธ์กันเพื่อขับเคลื่อนงานสู่เป้าหมายร่วมกัน

สื่อ-สาร-สุข : แล้วทิศทาง/จุดเน้นของแผนงานฯ ระยะที่ 1 เป็นอย่างไรบ้างคะ

อาจารย์ : ทิศทาง/จุดเน้นของแผนงานฯระยะที่ 1 นั้น เริ่มจากการพัฒนาแนวคิด และการสร้างเสริมสุขภาพของบุคลากรภายในคณะเภสัชศาสตร์ ซึ่งแต่ละคณะฯ ได้ดำเนินโครงการได้เป็นอย่างดี เป็นไปตามเป้าหมาย โดยมีเพียง 1 คณะฯ ที่ไม่ขอการสนับสนุนจาก สสส. แต่ไม่ได้หมายความว่า ในคณะฯ นั้นไม่ได้มีแนวคิดหรือการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพ นั่นคือ เครือข่ายคณะเภสัชศาสตร์บางคณะฯ ก็เน้นงานการเรียนการสอน บางคณะฯ เน้นงานกิจกรรมนิสิต บางคณะฯ เน้นงานการออกกำลังกาย และบางคณะฯ เริ่มลุยงานออกสู่ชุมชน ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียน หรือชุมชน

สื่อ-สาร-สุข : อาจารย์คิดว่า แผนงานฯ ระยะที่ 1 มีความสำเร็จมากน้อยเพียงใดคะ

อาจารย์ : ความสำเร็จของแผนงานในช่วงแรก เป็นไปตามเป้าที่พวกเรามุ่งหวัง การสร้างเครือข่ายเป็นหัวใจก่อให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน พร้อมกับการพัฒนาฐานสร้างเสริมสุขภาพในมิติต่างๆ ดังนั้น ในสามปีที่ผ่านมานี้ พวกเราเกาะกันแน่น มีการประชุมพบปะกันเป็นระยะๆ อยาสม่าเสมอ โดยแต่ละคณะฯ ได้พัฒนาฐานการสร้างเสริมสุขภาพในคณะเภสัชศาสตร์ทั้งในเรื่องการเรียนการสอน และการสร้างสุขภาพของบุคลากรในคณะเภสัชศาสตร์ ตามความถนัด ความสนใจ และเหตุปัจจัยที่แตกต่างกันในแต่ละแห่ง

สื่อ-สาร-สุข : อาจารย์ต้องการฝากอะไรให้กับภาคีเครือข่ายและหุ้นส่วนบ้างคะ

อาจารย์ : จากความสำเร็จของเครือข่ายเภสัชศาสตร์ที่ผ่านมา เกิดขึ้นจากผลงานของภาคีเครือข่าย และการทำงานร่วมกัน จึงหวังว่าภาคีเครือข่ายและภาคีหุ้นส่วนจะช่วยกันทำงานกันต่อไป เพื่อให้คณะเภสัชศาสตร์เป็นบาทหลอมที่ดีในการสร้างเภสัชกรพันธุ์ใหม่ที่จะเน้นสร้างสุขภาพนำขอมสุขภาพ และสุขภาพองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ไม่ตกเป็นเหยื่อการโฆษณาและส่งเสริมการขาย และมีการเข้ายาเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสมและพอเพียง ■

เบื้องหลัง

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดูแลสุขภาพชุมชน จากพี่สู่น้อง ปี 2550

โดย อ.กญ.อุไรวรรณ อดินัย

คอลัมน์เบื้องหลังเบื้องหลัง เป็นการพาท่านผู้อ่านไปพบกับการทำกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพของภาคีเครือข่ายแบบเจาะลึก ประเด็นฉบับแรกด้วยผลงานของหนึ่งในภาคีเครือข่ายภาคอีสาน คณะเภสัชศาสตร์ ม.อุบลราชธานี โดยอาจารย์ กญ.อุไรวรรณ จะเล่าสู่กันฟังถึงโครงการ “การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดูแลสุขภาพชุมชน จากพี่สู่น้อง ปี 2550” คะ

เริ่มจากการมองว่า การเรียนรู้ในคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มีทั้งกิจกรรมที่เกิดจากหลักสูตรและกิจกรรมนอกหลักสูตรที่เมื่อก่อนเราไม่เคยเอามายู้งกันเลย แต่เมื่อกลับมามองดีๆ เราได้เห็นว้ว่า กิจกรรมต่างๆ สามารถนำมาเชื่อมโยงกันได้ และเอื้อประโยชน์ต่อกันได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับกิจกรรมนี้การที่รุ่นพี่ชั้นปีที่ 5 และคณาจารย์ได้ออกไปทำการสำรวจ ศึกษาวิจัยด้านสุขภาพของชุมชน ข้อมูลต่างๆ ที่ได้มานั้นสามารถเอื้อประโยชน์ต่อรุ่นน้องที่จะจัดกิจกรรมคล้าย ทั้งด้านข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้าน ข้อมูลสุขภาพ รวมถึงการวางแผนกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพสำหรับการออกค่ายสร้างเสริมสุขภาพชุมชนต่อไป

จากเบื้องหน้าที่ทำให้ท่านเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นแล้ว เราก็มีความยินดีอย่างยิ่งที่จะได้นำเสนอเบื้องหลังการทำงาน การทำกิจกรรมในครั้งนี้ให้ทุกๆ ท่านได้ทราบกับกัน การเข้าชุมชนทุกครั้ง ต้องเริ่มจากการประสานงานแจ้งผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในเขตพื้นที่นั้นๆ ได้ทราบวัตถุประสงค์ว่าจะเขาไปทำกิจกรรมอะไร หรือลักษณะกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นนั้นเป็นอย่างไร เพื่อให้เกิดความร่วมมือที่ดีตามมาเป็นอย่างดี

ภายหลังจากการสำรวจ เลือกพื้นที่ที่คิดว่าเราจะสามารถนำนักศึกษาเข้ามาเรียนรู้และทำการศึกษวิจัยได้แล้ว ก็ได้มีการประชุมชี้แจงนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องทำในการดำเนินกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดูแลสุขภาพชุมชนในครั้งแรก ซึ่งสิ่งที่นักศึกษาจะต้องได้จากกาออกภาคสนามเพื่อการเรียนรู้ชุมชนในครั้งแรกนั้นได้แก่ แผนที่เดินดิน ผังเครือญาติ โครงสร้างองค์กรชุมชน ระบบสุขภาพชุมชน ภูมิตนชุมชน ประวัติศาสตร์ชุมชน ประวัติชีวิตวัฒนธรรม ชนบธรรมเนียมประเพณีชุมชน ที่สนใจศึกษาทำการศึกษวิจัยแต่ก่อนที่จะออกภาคสนามจริงนั้นได้จัดให้มีกิจกรรมการดูงาน การปฏิบัติงานชุมชน ณ ศูนย์การเรียนรู้ป่าดงนาทาม จ.อุบลราชธานี เพื่อให้นักศึกษาได้เห็นภาพการทำงานในชุมชน

และแล้ววันที่ 28 กรกฎาคม 2550 ก็มาถึง เหล่าอาจารย์รวมทั้งนักศึกษา ก็มุ่งหน้าเข้าสู่หมู่บ้าน บ้านหนองเม็ก บ้านหนองแสง ต.หนองข่างใหญ่ บ้านน้ำคำแดง และบ้านผาสูก ต.เตย อ.ม่วงสามสิบ จ.อุบลราชธานี เพื่อทำกิจกรรมการเรียนรู้ ศึกษาวิจัยสุขภาพชุมชนที่จะนำไปสู่การดูแลสุขภาพของคนในชุมชนต่อไป

ซึ่งเมื่อกลับจากชุมชนแล้วได้มีการนำเสนอโครงร่างการวิจัยจากนั้นก็กลับไปเก็บข้อมูลในหมู่บ้านอีกครั้งในวันที่ 30-31 สิงหาคม และวันที่ 1-2 กันยายน 2550 ที่ผ่านมา ■

สนุกท.ยุคใหม่ ใส่ใจสุขภาพ

โดย Coc[O]nuT

สหพันธ์นิสิตนักศึกษาเภสัชศาสตร์แห่งประเทศไทย 2550

คอลัมน์นี้เป็นพื้นที่สำหรับคนรุ่นใหม่ของเรา ในการสื่อสารกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพในหมู่นิสิตนักศึกษาเภสัชศาสตร์ เริ่มต้นกันที่น้อง Coc[O]nuT จะมาเล่าถึงประสบการณ์จาก “ค่ายหมอยาสร้างเสริมสุขภาพและเรียนรู้ชุมชน” ประสบการณ์ของน้องๆ นิสิตนักศึกษาจะน่าประทับใจเพียงใด ติดตามได้เลยค่ะ

...การเรียนรู้ไม่ได้สิ้นสุดเพียงแคในห้องเรียนหรือในห้องสี่ตารา บนโลกแห่งความเป็นจริงยังมีอะไรอีกมากมายให้เราต้องเรียนรู้ นี่คงเป็นอีกหนึ่งครั้งที่นิสิตนักศึกษาเภสัชศาสตร์จากทุกมหาวิทยาลัยทั่วประเทศได้แสดงพลังร่วมกันในการจัดทำค่ายขึ้น เป็นโอกาสที่เราจะได้ออกไปยังโลกกว้างไปเรียนรู้สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ได้มีโอกาสทดสอบความรู้ที่ได้จำเรียนมา...

“ค่ายหมอยาสร้างเสริมสุขภาพและเรียนรู้ชุมชน” ในปีนี้จัดขึ้นระหว่างวันที่ 20-26 เมษายน 2550 โดยค่ายนี้ถือเป็นที่ 3 แล้ว การทำงานที่ผู้ทำงานได้เรียนรู้และมีประสบการณ์จริงจากการทำค่ายในครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ทำให้การทำงานของเราสามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ในปีนี้เรายังยึดมั่นในแนวคิดเดิมของเราที่ว่า “เรามาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เราไม่ได้มาเพื่อเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชาวบ้าน” พื้นที่ที่เราเลือกไปลงค่ายก็คือ โรงเรียนบ้านหนองปล่อง ตำบลหนองแวง อำเภอนหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ รู้จักกันมั๊ยเอ่ย??? มาดูกันดีกว่าว่า ค่ายของเราเน้นไปทำอะไรกันบ้าง

ทันทีที่เราไปถึงค่ายวันแรก สิ่งแรกที่รอรับเราก็คือแสงแดดอันแสนจะร้อนแรง สิ่งที่เราได้ทำในวันนี้ก็คือการลงไปพูดคุยที่ทุกหย่อมกับชาวบ้านในชุมชนละแวกนั้น เพื่อเป็นการบอกกล่าว ว่าเราจะมาขอพักอาศัยจัดกิจกรรมในหมู่บ้าน วันต่อมาเราได้จัดกิจกรรม เพื่อเป็นการ

พูดคุยแลกเปลี่ยนในเนื้อหาทั้งหมดที่เราจะลงชุมชนกันในวันถัดๆ ไป และเป็นการทำให้ทุกคนเล็งเห็นถึงวัตถุประสงค์ในการจัดค่ายของเราในครั้งนี้ ในวันต่อๆ มา เราก็มีการแบ่งกลุ่มกันเพื่อลงชุมชนไปพูดคุยกับชาวบ้านในหัวข้อหรือที่เรียกกันว่าโครงตามแต่ที่กำหนดไว้ในแต่ละวัน ซึ่งจะมีหัวหน้าโครงการมาพูดคุยสรุปประเด็นให้ฟังในตอนเช้าก่อนลงชุมชนในแต่ละวัน เช่น โครงการสมุนไพร โครงการสาธารณสุขมูลฐาน

อย่างที่กล่าวไปแล้วข้างต้นว่า เราไม่ได้ลงชุมชนไปเพื่อพูดให้ชาวบ้านฟังเพียงอย่างเดียว แต่ลักษณะที่เราลงไปเหมือนเราลงไปพูดคุยเรียนรู้วิถีชีวิตของชาวบ้านด้วย เราอาจจะช่วยแนะนำในเรื่องเล็กๆ น้อยๆ ที่เราสามารถแนะนำได้ การลงชุมชนพูดคุยกับชาวบ้านในแต่ละวันทำให้พวกเราได้ประสบการณ์ต่างๆ มากมาย ความรู้อย่างที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านดั้งเดิมที่บางทีเราอาจจะไม่มีโอกาสได้สัมผัสหรือได้ยินในห้องเรียนเราเลย หลายคนได้หัดเรียนรู้ภาษาอีสาน และอีกหลายๆ คนได้เห็นถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านกันจริงๆ

ในช่วงหัวค่ำของแต่ละวัน เราก็ให้แต่ละกลุ่มออกมาสรุปถึงประสบการณ์ที่ได้รับ ปัญหาที่แต่ละกลุ่มพบในแต่ละวันพร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไข ทั้งนี้เพื่อที่เราจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขในการลงไปพูดคุยแลกเปลี่ยนกับชาวบ้านในวันต่อๆ ไป และหลังจากค่ายสิ้นสุดลงข้อมูลที่เราได้จากการลงชุมชน เราจะมีการเก็บรวบรวมแล้วส่งต่อไปแก่สถานื่อนามัยของที่นี่ เพื่อให้เขาได้ใช้ข้อมูลของเราในการดูแลสุขภาพของคนในชุมชนต่อไปอีกด้วย

นอกจากกิจกรรมการลงชุมชนแล้ว เรายังมีกิจกรรมอีกมากมาย เช่น การแข่งกีฬากับชาวบ้าน เป็นการเชื่อมสัมพันธ์กับเด็กๆ ในละแวกนั้น และเป็นการส่งเสริมให้เด็กๆ ระวังการออกกำลังกายเพื่อให้มีสุขภาพร่างกายที่

กันสตาบการณ์

โดย รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณ์ จีราพร ลิ้มปานานนท์

ศาลสูงมีมติรื้อ ยกฟ้อง
คดีที่บริษัทยาฟองรัฐบาลอินเดียเรื่อง
พ.ร.บ.สิทธิบัตร

เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2550 ศาลสูง
มีมติรื้อ ตัดสินยกฟ้องคดีที่บริษัทโนวาริตส์
ฟองรัฐบาลอินเดียในการออก พ.ร.บ.สิทธิบัตร
ที่ขัดแย้งกับข้อตกลงทริปส์

พ.ร.บ.สิทธิบัตรอินเดียมีผลบังคับใช้เมื่อ
วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2005 ซึ่งเป็นกฎหมาย
ที่ไทรยละเอียดของขั้นตอนการประดิษฐ์ที่สูงขึ้น
ไว้ในส่วนที่ 3 ดี (Section 3(d)) โดยระบุว่า
การเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยในสารเคมีเก่า
ไม่สิทธิบัตร ทั้งนี้เพื่อป้องกันสิทธิบัตรที่ไม่มี
วิวัฒนาการ (ever-greening patent)

เมื่อกฎหมายมีผลบังคับใช้ ทำให้คำขอรับ
สิทธิบัตรของบริษัทโนวาริตส์ “b-crystalline of
Imatinib Mesylate” ชื่อการค้า “Glivec” หรือ
“Gleevec” ถูกปฏิเสธ ไม่ได้รับสิทธิบัตร
อินเดีย

เมื่อเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2006 บริษัท
โนวาริตส์ยื่นฟ้องต่อศาลสูงมีมติรื้อ กล่าวอ้าง
ว่า กรมทรัพย์สินทางปัญญาทำไม่ชอบในกฎ
ปฏิเสธคำขอรับสิทธิบัตรดังกล่าว และอ้างว่า
ขอความที่ปรากฏใน พ.ร.บ.สิทธิบัตรในส่วนที่ 3
ดี ไม่มีความชัดเจนในเรื่องของประสิทธิผล
เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ (significant enhancement
of efficacy) และขัดแย้งกับข้อตกลงทริปส์ ตลอดจน
ขัดแย้งอย่างรุนแรงกับรัฐธรรมนูญของอินเดีย
ที่เป็นกฎหมายสูงสุดที่ระบุว่า กฎหมายภายใน
ประเทศต้องสอดคล้องกับข้อตกลงระหว่างประเทศ
ที่อินเดียเป็นภาคีสมาชิก

ศาลตัดสินว่า บริษัทเอกชนไม่สามารถ
ฟ้องรัฐบาลต่อศาลในประเทศควา กฎหมายของ
ประเทศไม่สอดคล้องกับข้อตกลงทริปส์ ต้องไป
ฟ้องอนุญาโตตุลาการองค์การการค้าโลก ส่วน
ประสิทธิผลเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ไม่ใช่คำที่
คลุมเครือ เป็นที่เข้าใจกันดีในวงการอุตสาหกรรมยา ■

แข็งแรง กีฬาที่เราเล่นกันก็มีการแข่งขันวอลเลย์บอลและ
ฟุตบอล เป็นที่สนุกสนานทั้งชาวบ้านและพวกเราเอง
นอกจากนี้แล้ว เรายังมีกิจกรรมสุด HIP ก็คือการเดิน
พาเทรดิใน Theme ธรรมชาติเรื่องการไม่สูบบุหรี่ และการ
ป้องกันไข้เลือดออก ถึงแม้ว่าเราจะเดินกันท่ามกลาง
แสงแดดอันร้อนระอุขนาดย่างมะตอยถนนหลายติด
รองเท้า แต่ว่าชาวบ้านที่นั่นก็ให้ความสนใจอย่างมากมา
เลยทำให้พวกเราสนุกกันขนาดใจ ไม่มีที่ถอย

ตกเย็นของทุกวันเราทุกคนได้มีโอกาสจัดเอาเสนที่
ปลายจวกักมาโซ้ว ได้เห็นเมนูอาหารแปลกๆ ใหม่ๆ ที่ไม่
สามารถหารับประทานได้ทั่วไป อาจจะถูกเหมือนกินไม่ได้
แต่มันกินได้จริงๆ !!!

ในฐานะที่เราไปขออาศัยที่โรงเรียนในช่วงระยะเวลา
ที่ทำค่าย จึงได้มีกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนโดยการจัด
ห้องสมุดและจัดสวนสมุนไพรให้แก่โรงเรียนเพื่อเป็นการ
แสดงความขอบคุณให้แก่โรงเรียนที่ให้เราทำกิจกรรมได้
ลุล่วงไปด้วยดี

เป็นยังไง กันบ้าง นี่เป็นแค่ตัวอย่างเล็กๆ น้อยๆ ที่
เอามาให้คุณ ยังมีอีกหลายสิ่งหลายอย่างที่ไม่สามารถ
อธิบายออกมาได้ด้วยคำพูดหรือตัวหนังสือ แต่เราต้อง
ไปค้นหากันเอง ช่วงเวลา 7 วันอาจจะดูยาวนานสำหรับ
ใครหลายคน แต่สิ่งที่ได้รับกลับมาก็คือ ความผูกพัน ประสบการณ์
ต่างๆ ความรู้ที่ไม่สามารถหาได้ในห้องเรียนหรือ
ห้องปฏิบัติการ เราจะได้รู้ว่าในความเป็นจริง ยังมีอีก
หลายสิ่งหลายอย่างที่เราไม่เคยพบไม่เคยเห็นมาก่อน
ปัญหาหลายอย่างที่รอให้เราเรียนรู้และพร้อมที่จะหาทาง
และลงมือแก้ไขมัน แม้วันนี้ค่ายจะจบลงไปอย่างสมบูรณ์
แล้ว แต่ความทรงจำดีๆ เหล่านี้ก็ยังยังคงติดแน่นอยู่ใน
ความทรงจำอีกนานเท่านาน...■

...สู่เส้นทางสุขภาพดีโดยไม่ต้องใช้ยา

सानฝัน

โดย ทีมประเมินภายใน

“สุขภาพดีโดยไม่ต้องใช้ยา” และ **“การใช้ยาที่เหมาะสม”** เป็นแนวคิดหลักของแผนงานเครือข่ายเภสัชศาสตร์เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ (คส.สสส.) ที่ชาว คส.สสส. ได้นำมากำหนดเป็น theme ของการทำงานของ สมาชิกเครือข่าย คส.สสส. ทั้งรุ่นใหญ่ และรุ่นเล็ก จัดหมายชาวฉบับรุ่นเครื่องจิ้งจอกสะท้อนมุมมองที่เฉียบคมของ สมาชิกเครือข่ายต่าง ๆ ต่อแนวคิดหลักนี้ โดยฉบับแรก ขอให้สิทธิ์กับรุ่นเล็กไฟแรง นศภ.มรพงษ์ พชรโชค ในฐานะตัวแทนของสหพันธ์นิสิตนักศึกษาเภสัชศาสตร์แห่งประเทศไทย (สนภท.) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า

“...ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของประเทศไทยสูงกว่าประเทศพัฒนาแล้ว โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพที่เป็น “ค่ายา” ทั้งที่สุขภาพของประชาชนในประเทศไทยไม่ได้ดีกว่าประเทศที่พัฒนาแล้วแต่อย่างใด “ยา” อาจไม่ใช่หัวใจสำคัญของการรักษา และเป็นการแก้ไขปัญหสุขภาพที่ปลายเหตุ เพราะฉะนั้น “การดูแลสุขภาพโดยไม่ต้องใช้ยา” จึงมีประโยชน์ในการป้องกันปัญหาสุขภาพที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ไม่สิ้นเปลืองค่ายา ลดค่าใช้จ่ายทางสุขภาพ... การใช้ยาอย่างเหมาะสม จึงเป็น theme ที่สนับสนุนบทบาทวิชาชีพของเราในการดูแลสุขภาพของประชาชนเป็นอย่างดี...”

เครือข่ายนิสิตนักศึกษา ได้แปลงแนวคิดให้เป็นรูปธรรมผ่านสามโครงการหลัก คือ

“...โครงการบ่มเพาะต้นกล้า สร้างแนวความคิดการสร้างเสริมสุขภาพนิสิตนักศึกษาเภสัชศาสตร์ 14 สถาบัน ปีที่ 3 (แรกพบ สนภท.) เน้นไปในแนวทางการสร้างพฤติกรรม “สุขภาพดีได้ ไม่ต้องใช้ยา” และ “การใช้ยาอย่างเหมาะสม” ให้กับนิสิตนักศึกษาใหม่ของคุณะเภสัชศาสตร์ทุกมหาวิทยาลัย โดยที่สอดคล้องกับการสร้างพฤติกรรม “สุขภาพดีได้ ไม่ต้องใช้ยา” มากกว่าเนื่องจากเป็นกลุ่มนิสิตนักศึกษาใหม่ยังไม่มีความรู้เรื่องการใชยามากนัก

...ส่วนโครงการที่สอง โครงการสร้างพฤติกรรม สุขภาพดีได้โดยไม่ต้องใช้ยาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้การใช้ยาที่เหมาะสมในกลุ่มนิสิตนักศึกษา เภสัชศาสตร์ 14 สถาบัน ลักษณะโครงการจะเป็นการจัดการประชุมวงกลมพบกันสนทนาสนทนาค้นหาแนวความคิดการใช้ยาอย่างเหมาะสม และสุขภาพดีได้โดยไม่ต้องใช้ยาในหมู่นิสิตนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ทั้ง 14 มหาวิทยาลัย ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาสามารถนำแนวคิดดังกล่าวมาเผยแพร่และให้ความรู้กับประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

และโครงการสุดท้าย โครงการค่ายหมอยาสร้างเสริมสุขภาพและเรียนรู้ชุมชน อาจมีการสอดแทรกคำนิยาม “สุขภาพดีได้ ไม่ต้องใช้ยา” และ “การใช้ยาอย่างเหมาะสม” ระหว่างการลงชุมชน เพื่อเสริมสร้างให้นิสิตนักศึกษาเภสัชศาสตร์เข้าใจบทบาทของเภสัชกรในการดูแลสุขภาพของประชาชน...”

ในช่วงท้าย นศภ.มรพงษ์ พชรโชค ได้วิพากษ์เครือข่ายอาจารย์ให้ช่วยเป็นต้นแบบแก่เครือข่ายนักศึกษาสำหรับแนวทางการดำเนินกิจกรรม และได้สะท้อนถึงปัญหาและอุปสรรคว่า

“...การทำโครงการใน theme นี้ถือเป็น เรื่องที่ค่อนข้างท้าทายสำหรับนักศึกษา โดยเฉพาะ “การใช้ยาอย่างเหมาะสม” เนื่องจากนิสิตนักศึกษาผู้ที่กิจกรรมมาจากแตกต่างกันและมหาวิทยาลัย อาจเข้าใจ theme ดังกล่าวได้ยาก เนื่องจากหลักสูตรที่แตกต่างกันของแต่ละมหาวิทยาลัย ในปีแรกที่ดำเนินโครงการอาจต้องใช้เวลาปรับตัว โดยเฉพาะมุมมองและประสบการณ์ที่น้อย เพราะฉะนั้นอยากให้โครงการที่ดำเนินงานโดยอาจารย์น่าจะไปในแนวทางแลกเปลี่ยนและถ่ายทอดแนวคิดให้กับนิสิตนักศึกษาทั้งแนวคิด “สุขภาพดีได้ ไม่ต้องใช้ยา” และ “การใช้ยาอย่างเหมาะสม” โดยเฉพาะ “การใช้ยาอย่างเหมาะสม””

เครือข่ายต่อมาที่ทีมประเมินภายในภูมิใจนำเสนอ คือ เครือข่ายอาจารย์ซึ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภก.ปริษา บุญจุง จากคณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ให้เกียรติสะท้อนแนวคิดไว้ว่า

“...เห็นด้วยครับ ในฐานะที่เป็นคณะเภสัชศาสตร์ ควรส่งเสริมให้ประชาชนใช้ยาอย่างถูกต้องเหมาะสม ไม่พ่นพือหรือไม่ใช้ยาในทางที่ผิด ดังนั้นการยึด theme หลักที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสุขภาพดีโดยไม่ต้องใช้ยาจึงเป็นเหมือนด่านแรกในการกระตุ้นหรือส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพดี ปราศจากโรคภัย และไม่ต้อใช้ยา แต่หากจำเป็นต้องใช้ยาแล้ว เภสัชกรก็ควรส่งเสริมให้ประชาชน ใช้ยาได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้การปลูกฝัง ให้กับนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ตระหนักและเห็นความสำคัญของ theme ทั้งสอง และสามารถยึดปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับประชาชนต่อไป...” ■

(อ่านต่อฉบับหน้า)

ICRS ท่าอะไร ที่ไหน

■ กิจกรรมทางวิชาชีพของชาวเภสัชกร “การใช้ยาอย่างพอเพียง” กิจกรรมที่สร้างเสริมสุขภาพให้กับประชาชนโดยชาววิชาชีพเภสัชกร ซึ่งเป็นหนึ่งในสหสาขาวิชาชีพที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบสุขภาพเมืองไทยที่มีหน้าที่ในการบริการด้านสุขภาพแก่ประชาชนและสังคม ซึ่งทางเครือข่ายเภสัชกรจังหวัดอุบลราชธานีร่วมกับโครงการสร้างเสริมสุขภาพ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีของเรา ได้มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องและนำเสนอในลักษณะเชิงรุก เพื่อก่อตั้งให้ประชาชนตระหนักในสุขภาพอย่างต่อเนื่องทุกปี คือ กิจกรรมการใช้ยาอย่างพอเพียง และใน พ.ศ. 2550 นี้ ซึ่งเป็นปีพิเศษเฉลิมฉลองแก่ให้หลวงของเรา ทางผู้จัดจึงได้กำหนดหัวข้อและกิจกรรมเพื่อเป็นการสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ คือ “เภสัชกรรวมใจเทิดไท้องค์ราชันย์ เพื่อการส่งเสริมการใช้ยาอย่างเหมาะสมและพอเพียง” ซึ่งเป็นการสนับสนุนและแรงจูงใจให้ประชาชนได้ปรับแนวคิดและทัศนคติต่อสุขภาพใหม่ คือ คำนึงถึงสุขภาพกว้างกว่าการเจ็บป่วยทางกายและจิตใจ แต่หมายรวมถึงการมีสุขภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดีด้วยและมุ่งสร้างสุขภาพให้ดีกว่าคิดพึงพาระบบบริการด้านสุขภาพแต่เพียงอย่างเดียว รวมทั้งไม่บริโภคยาหรือผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพที่เกินจำเป็น ทำให้เกิดแนวคิดที่เรียกว่า “สุขภาพพอเพียง” ซึ่งจักต้องมีภาครัฐและภาคประชาชนร่วมกันเสริมสร้างให้เกิดการนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืนต่อไป ■

กิจกรรมเชิงรุก
มุ่งให้ความรู้สุขภาพ
แบบประชิดตัว

รถโมบายเพื่อการคุ้มครอง
ผู้บริโภค จากสำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัดอุบลฯ

สมุนไพโรกลั่วตัว

มูรบ้านยาคุณภาพ
ให้คำแนะนำปรึกษาโดยเภสัชกร

■ การสัมมนาโครงการสร้างเสริมสุขภาพ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปี 2550 ระหว่าง วันที่ 12-13 ตุลาคม 2550 ณ เคียงดาว รีสอร์ท อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ มีรองศาสตราจารย์ ดร.บุญจิราพร ลิ้มปานานนท์ ผู้จัดการแผนงานเครือข่ายเภสัชศาสตร์เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ (คย.สสส.) เป็นวิทยากร มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 22 คน ประกอบด้วยท่านคณบดีและผู้บริหาร คณะกรรมการ สร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และคณาจารย์ โดยมีการสัมมนาระดมสมองในประเด็นต่างๆ เช่น การบูรณาการการเรียนการสอนเพื่อสร้างเสริมสุขภาพ การพัฒนาแหล่งฝึกด้าน การสร้างเสริมสุขภาพ และการพัฒนาองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ เป็นต้น บรรยายภาคการสัมมนาแบบสบายๆ ตามกลลางบรรยายภาคสดขึ้นริมทะเลสาบ ■

ถามมา ตอบไป

โดย ป้ายพิมพ์

ถามมา-ตอบไป เป็นพื้นที่สำหรับแบ่งปันประสบการณ์ในกลุ่มภาคีเครือข่าย **ค.ภ.สสส.** โดยมีสื่อ-สาร-สุข เป็นสื่อกลาง สมาชิกท่านใดมีข้อสงสัยเกี่ยวกับแนวคิดและการทำงานของ ค.ภ.สสส. สามารถส่งข้อความของท่านมายัง hpn_newsletter@yahoo.com อีฉันจะส่งต่อคำถามของท่านไปยังภาคีที่เกี่ยวข้องเพื่อตอบในฉบับถัดไปเจ้าค่ะ

เอาละ เกริ่นมาเสียเถียนย่อตามประสาคนแก่ มาประเดิมฉบับแรกกันด้วยข้อสงสัยจากสมาชิกน้องใหม่ของ ค.ภ.สสส. นั่นคือ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ดังนี้

Q: อยากทราบแนวคิด และขั้นตอนการดำเนินงาน เรื่อง การจัดการเรียนการสอนอย่างสร้างเสริมสุขภาพ ของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

น่าสนใจทีเดียวนะเจ้าค่ะ ให้เวลาอีฉันทำงานหน่อย แล้วมาติดตามคำตอบจาก มมส. “ต้นแบบด้านการจัดการเรียนการสอนสร้างเสริมสุขภาพ” ได้ใน สื่อ-สาร-สุข ฉบับหน้าเจ้าค่ะ ■

แผนงานเครือข่ายเภสัชศาสตร์เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ (ค.ภ.สสส.)

ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2550 - 2553)

คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พญาไท ปทุมวัน กทม.10330